

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

KÄSITYÖN LUKIODIPLOMI 2011–2012

Määräykset ja ohjeet 2011:12

© Opetushallitus

Määräykset ja ohjeet 2011:12

ISBN 978-952-13-4753-5 (pdf)

ISSN-L 1798-887X

ISSN 1798-8888 (verkkopublication)

Taitto: PSWFolders Oy/Timo Päiväranta

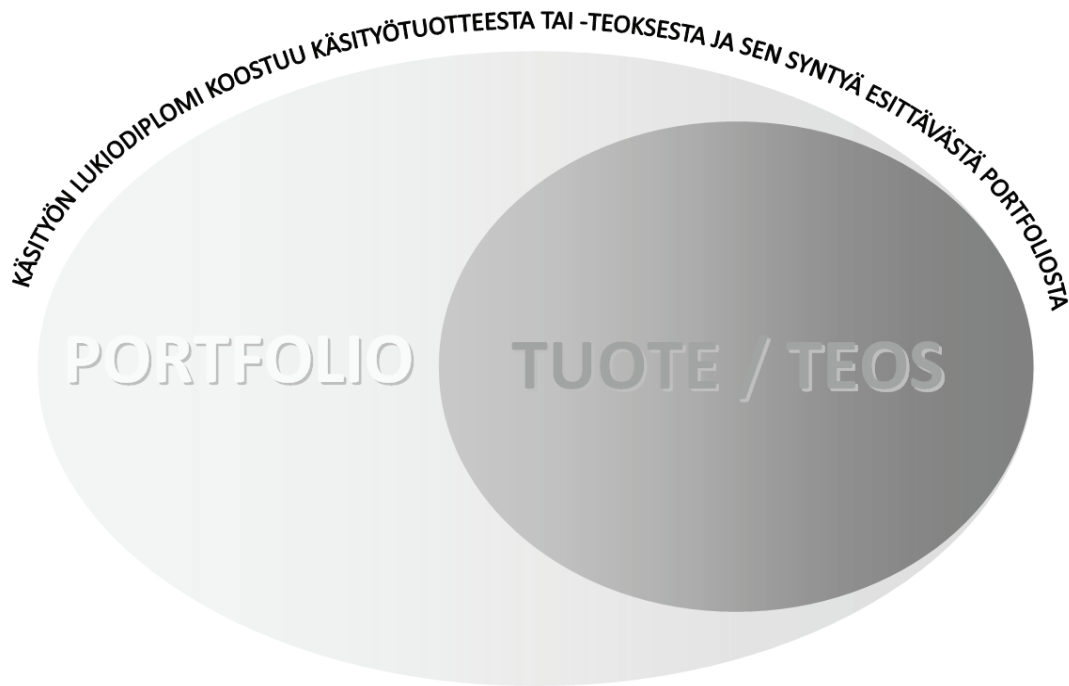
www.oph.fi

SISÄLTÖ

1	Yleiset lähtökohdat.....	4
2	Käsityön opiskelu lukiossa.....	4
	2.1 Osaamisen tunnustaminen	5
3	Käsityön lukiodiplomin suorittaminen.....	5
	3.1 Portfolio.....	6
	3.2 Käsityötuote tai -teos	7
4	Käsityön lukiodiplomin arviointi ja todistus.....	7
	4.1 Arviointikohteet ja -kriteerit	7
	4.1.1 Portfolio: Suunnitteluprosessi.....	7
	4.1.2 Portfolio: Valmistusprosessi.....	8
	4.1.3 Käsityötuote tai -teos	10
	4.2 Lukiodiplomitodistus	11
5	Litteet	12

1 Yleiset lähtökohdat

Käsityön lukiodiplomi on valvotusti ja itsenäisesti suoritettava vaativa käsityötai-donnäyte. Lukiodiplomi muodostuu käsityötuotteesta tai -teoksesta ja sen syntyä esittävästä portfolioista. Käsityön lukiodiplomi on 38 tunnin laajuinen kokonai-suus.

Käsityön lukiodiplomin kokonaisuus

Käsityön lukiodiplomi on lukion soveltava kurssi, jota edeltää vähintään kaksi lukion käsityön koulukohtaista kurssia. Lukiodiplomit voivat kuulua lukion opetussuunnitelmassa soveltaviin kursseihin (VNA 955/2002 7 § 2 mom). Mikäli lukio järjestää mahdollisuuden suorittaa käsityön lukiodiplomin, se ja sitä edel-tävät pohjakurssit tulee määritellä lukion opetussuunnitelmassa.

2 Käsityön opiskelu lukiossa

Käsityön lukiodiplomia edeltävät lukion kurssit rakentuvat Perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteiden pohjalle ja kehittävät niiden sisältöjä edelleen. Lukiodiplomin suorittaminen edellyttää opiskelijalta käsityöhön perehtyneisyyttä. Lukion käsityöopetus on innovatiivista ja kulttuurista materiaali-ilmaisua. Käsi-työopetuksen tavoitteena on kehittää opiskelijan valmiuksia ainutkertaisten ja laadukkaiden käsityötuotteiden suunnittelussa, valmistuksessa sekä osaamisen

esittämisessä. Käsityötä opiskellaan lukiossa itsenäisesti ja yhteistoiminnallisesti hyödyntämällä perinteistä ja uutta teknologiaa tuotteiden suunnittelu- ja valmistusprosesseissa. Opiskelija oppii hyödyntämään erilaisia visuaalisen ja teknisen suunnittelun välineitä, itsenäistä tiedonhankintaa ja erilaisten lähteiden käyttöä. Hän oppii myös arvioimaan kriittisesti omaa käsityön opiskeluaan ja sen tuloksia. Opiskelijan lukion käsityöopetuksessa hankkimat tiedot ja taidot ovat sovellettavissa uusissa tilanteissa ja erilaisissa olosuhteissa; muissa lukio-opinnoissa, arkielämässä, harrastuksissa ja jatko-opinnoissa.

Lukiodiplomikurssin suorittamista edeltävät käsityön kurssit määrittellään lukion opetussuunnitelmassa koulukohtaisina kursseina. Lukio vastaa käsityön kurssien tavoitteista ja sisällöistä. Yhteistyö muiden lukioiden ja oppilaitosten kanssa on opetuksen järjestämisessä suotavaa. Käsityön kurseja voidaan toteuttaa myös muiden lukion oppiaineiden opetuksen kanssa yhteistyössä, itsenäisenä opiskeluna sekä etä- ja monimuoto-opetuksena. Lukion käsityön kurseiksi voidaan sisällyttää myös muun koulutuksen järjestäjän opintoja. Lukion oppimäärään kuuluviksi opinnoiksi voidaan hyväksi lukea sellaisia opintoja, jotka vastaavat lukion opetussuunnitelman käsityön tavoitteita ja sisältöjä.

2.1 Osaamisen tunnustaminen

Opiskelijalla on lukiolain mukaan oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi. Osaamisen tunnustamisella voidaan opiskelijalle lukea hyväksi ja korvata lukion oppimäärään kuuluvia pakollisia, syventäviä tai soveltavia opintoja. Opiskelijan osaamisen tunnustamisessa noudatetaan, mitä lukiolaissa (629/1998) säädetään opiskelijan arvioinnista ja siitä päättämisestä.

Opiskelijan tulee hakea muualla suorittamiensa opintojen tai muutoin hankkimansa osaamisen tunnustamista. Hakemus tulee tehdä riittävän ajoissa ennen mainittujen opintojen tai opintokokonaisuuden alkamista. Tarvittaessa osaaminen on osoitettava koulutuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Päätös osaamisen tunnustamisesta tehdään sitä erikseen pyydettyä ennen mainittujen opintojen tai hyväksiluettavaa osaamista koskevan opintokokonaisuuden alkamista. (Lukiolaki 629/1998 23 § 2 mom.)

3 Käsityön lukiodiplomin suorittaminen

Käsityön lukiodiplomiaiheet vaihtuvat vuosittain, ja ne julkaistaan Opetushallituksen verkkosivuilla (www.edu.fi) loppukeväästä. Opiskelija valitsee annetuista valtakunnallisista aiheista yhden. Informaatiotilaisuus lukiodiplomin suoritta-

mismahdollisuudesta ja tulevan lukuvuoden lukiodiplomiaiheista suositellaan järjestettäväksi jo keväällä. Näin opiskelijat voivat suunnitella ja hankkia virike- ja tausta-aineistoa seuraavan lukuvuoden lukiodiplomiaan varten. Lukiodiplomia suoritavilla opiskelijoilla tulee olla ohjaava käsityönopettaja, joka seuraa ja ohjaa prosessia sekä arvioi suoritusta sen aikana ja lukiodiplomikurssin jälkeen. Opiskelija hankkii pääsääntöisesti itse kaikki lukiodiplomisuorituksessa tarvitsemansa materiaalit. Kurssin alussa opettaja tiedottaa käsityön lukiodiplomin suorittamisesta ja käy yhteisesti läpi ohjeet ja aiheet. Tässä vaiheessa opiskelija voi saada ohjausta ja tukea opettajalta. Lukiodiplomi suoritetaan itsenäisesti ja opettajan valvonnassa, mikä tarkoittaa sitä, että työskentelyn aikana ei saa opettajan ohjausta.

Käsityön lukiodiplomi voidaan suorittaa myös muussa lukiossa, jos omassa lukiossa ei ole käsityön lukiodiplomin suorittamismahdollisuutta. Käsityön lukiodiplomin suorittamisen voi keskeyttää. Jos opiskelija suorittaa lukiodiplomikurssin jättämättä lukiodiplomityötä arvioitavaksi, hän voi edellytysten täytyessä saada siitä hyväksytyin käsityön kurssisuorituksen. Opiskelija voi uusia käsityön lukiodiplomikurssin.

3.1 Portfolio

Portfolio sisältää kuvauksen ja itsearvioinnin käsityötuotteen tai -teoksen suunnittelu- ja valmistusprosessista. Opiskelija toteuttaa portfolion kurssin aikana. Portfolion esitysmuoto on vapaa ja muodostaa valmiin tuotteen kanssa lukiodiplomin kokonaisuuden.

Portfoliossa opiskelija

- kuvaa alkuideoiden kehittelyä, teeman valintaa ja tiedonhankintaa.
- esittelee idealuonnoksia, tekniikkakokeiluja ja materiaalinäytteitä.
- tekee näkyväksi olennaiset pohdinnat, kokeilut, uudelleen arviot ja muutokset.
- esittää valmistettavan tuotteen visuaalista ja teknistä suunnittelua.
- kuvailee ja arvioi suunnittelu- ja valmistusprosessin toteutumista.
- arvioi valmista käsityötuotetta tai -teosta.

Opiskelija laatii lukiodiplomikurssin alussa toimintasuunnitelman, jonka hän esittää lukiodiplomikurssin alussa sitä valvovalle opettajalle. Toimintasuunnitelma koostuu lukiodiplomin aiheen, lähtökohtien, tavoitteiden ja ajankäytön kuvauksesta. Toimintasuunnitelma liitetään portfolioon, mutta sitä ei arvioida. Opiskelija voi halutessaan käyttää toimintasuunnitelman runkona liitteenä olevaa jäsennystä (liite 2).

3.2 Käsityötuote tai -teos

Käsityötuotteen tai -teoksen ideoinnin, suunnittelun ja valmistuksen tulee olla kokonaisuudessaan opiskelijan itsensä tekemä. Tuotteen tai teoksen valmistamiseen käytettävät tekniikat ja materiaalit ovat opiskelijan vapaasti valittavissa. Käsityön lukiodiplomi muodostaa kokonaisuuden, jossa tuote tai teos ja portfolio tukevat toisiaan.

4 Käsityön lukiodiplomin arviointi ja todistus

Lukiodiplomisuorituksen osat, käsityötuotteen ja portfolion arvioi kaksi asiantuntijaa, joista toinen on lukiodiplomikurssin opettaja ja toinen muu käsityöalan asiantuntija. Lukiodiplomin arviointi kohdistetaan portfolioon ja käsityötuotteen tai -teokseen. Molemmat asiantuntijat suorittavat ensin itsenäisen arvioinnin. Arvioinnin apuna voidaan käyttää liitteenä olevaa arviointilomaketta (liite 3). Lopullisen arvosanan arvioitsijat päättävät yhdessä suunnittelu- ja valmistusprosessin sekä käsityötuotteen tai -teoksen arviointikriteerien mukaisesti.

Lukiodiplomin arviointiasteikko on *erinomainen* (5), *kiitettävä* (4), *hyvä* (3), *tydyttävä* (2) ja *hyväksytty* (1). Arvosanojen kriteerit on määritelty arvosanoille 5, 3 ja 1. Näiden määrittelyjen pohjalta arvioitsijat muodostavat kriteerit arvosanoille 2 (tydyttävä) ja 4 (kiitettävä).

4.1 Arviointikohteet ja -kriteerit

4.1.1 Portfolio: Suunnitteluprosessi

Arvioinnin kohteet:

Ideointi

- Alkuideoiden kehittäminen ja teeman valinta
- Tuotteen tai teoksen tarkoituksen ja käytön määrittely
- Teeman tutkiminen ja taustatiedon hankinta

Suunnittelu

- Ajankäytön suunnittelu
- Visuaalinen suunnittelu
- Tekninen suunnittelu
- Tuotteen tai teoksen esteettisyys ja toimivuus
- Tuoteturvallisuus

Arvioinnin kriteerit:

Arvosanan erinomainen (5) kriteerit

- Tuotteen tai teoksen ideointi ja kehittäminen on erinomaista, omaperäistä ja sopii valittuun aiheeseen.
- Opiskelijan itsenäisesti tekemä rationaalinen toimintasuunnitelma määrittelee tuotteen tai teoksen tarpeen ja käytön erinomaisesti.
- Toimintasuunnitelma on ajankäytöllisesti realistinen ja suhteessa opiskelijan omiin taitoihin.
- Suunnitteluprosessissa on hyödynnetty hyvin tiedonhankintaa ja muita tiedon- ja taidonaloja.
- Tuotteen tai teoksen suunnittelu osoittaa erityistä taitoa, jossa on otettu huomioon esteettisyys, toimivuus ja tuoteturvallisuus sekä materiaalien, tekniikoiden ja työvälineiden asettamat vaatimukset.
- Taloudellisten resurssien ja ekologisten seikkojen arviointi on onnistunut.

Arvosanan hyvä (3) kriteerit

- Tuotteen tai teoksen ideointi ja kehittäminen on hyvää sopien valittuun aiheeseen mutta se ei ole erityisen omaperäistä.
- Opiskelijan itsenäisesti tekemä toimintasuunnitelma määrittelee tuotteen tai teoksen tarpeen ja käytön.
- Toimintasuunnitelma osoittaa suunnittelutaitoa ajankäytössä.
- Tuotteen tai teoksen suunnittelussa on otettu jossain määrin huomioon esteettisyys, toimivuus ja tuoteturvallisuus sekä materiaalien, tekniikoiden ja työvälineiden asettamat vaatimukset.
- Taloudellisten resurssien ja ekologisten seikkojen arvioinnissa on pieniä puutteita.

Arvosanan hyväksytty (1) kriteerit

- Tuotteen tai teoksen idea on toimiva, muttei omaperäinen.
- Yhteys valittuun aiheeseen on melko vaikeasti tunnistettavissa.
- Opiskelijan toimintasuunnitelma määrittelee tuotteen tai teoksen tarkoituksen ja käytön puutteellisesti ja epätarkasti.
- Tuotteen tai teoksen suunnittelussa ei ole otettu riittävästi huomioon esteettisyyttä, toimivuutta ja tuoteturvallisuutta sekä materiaalien, tekniikoiden ja työvälineiden asettamia vaatimuksia.

4.1.2 Portfolio: Valmistusprosessi

Arvioinnin kohteet:

Resurssienhallinta

- Omat rajat tai resurssit
- Taloudellisuus
- Aikataulut

Prosessin hallinta

- Työvälineiden ja materiaalin käyttö
- Työskentelyn jatkuva seuranta ja arviointi
- Työ- ja ympäristöturvallisuus

Itsearviointi

- Prosessin itsearviointi
- Valmistuksessa olevan tuotteen tai teoksen jatkuva arviointi
- Kriittisyys

Arvioinnin kriteerit:

Arvosanan erinomainen (5) kriteerit

- Opiskelija seuraa ja arvioi kriittisesti työskentelyprosessiaan sekä tekee tarvittaessa perusteltuja muutoksia toimintasuunnitelmaansa.
- Opiskelija valitsee tuotteen kokonaisuuden kannalta parhaat tekniikat ja työtavat.
- Opiskelijan valitsemien työvälineiden ja materiaalien käyttö on sujuvaa.
- Valmistusprosessissa on huomioitu erinomaisesti työ- ja ympäristöturvallisuus.
- Opiskelija arvioi jatkuvasti valmistusprosessia, valmistuksessa olevan tuotteen tai teoksen laatua ja omaa oppimistaan.
- Opiskelija arvioi ja hallitsee jatkuvasti resurssejaan ja niiden taloudellisuutta.

Arvosanan hyvä (3) kriteerit

- Opiskelija seuraa työskentelyprosessiaan, mutta sen kriittinen arviointi on vähäistä.
- Tuotteen tai teoksen kokonaisuuden kannalta parhaiden materiaalien, tekniikoiden ja työtapojen valinnassa on jonkin verran epävarmuutta.
- Valmistusprosessissa on huomioitu työ- ja ympäristöturvallisuus vaihtelevasti.
- Opiskelija on arvioinut valmistusprosessia, keskeneräisen tuotteen tai teoksen laatua ja omaa oppimistaan aika ajoin.
- Opiskelija arvioi resurssejaan ja niiden taloudellisuutta.

Arvosanan hyväksytty (1) kriteerit

- Opiskelija seuraa työskentelyprosessiaan, mutta sen kriittinen arviointi puuttuu.
- Tuotteen tai teoksen kokonaisuuden kannalta parhaiden materiaalien, tekniikoiden ja työtapojen valinta on puutteellista.
- Opiskelija ei ole juurikaan arvioinut valmistusprosessia, keskeneräisen tuotteen tai teoksen laatua ja omaa oppimistaan.
- Opiskelija arvioi resurssejaan ja niiden taloudellisuutta aika ajoin.

4.1.3 Käsityötuote tai -teos

Arvioinnin kohteet:

Kulttuurinen ulottuvuus

- Esteettisyys
- Eettisyys
- omaperäisyys
- Ekologisuus
- Ajankohtaisuus

Teknologinen ulottuvuus

- Toimivuus
- Tekninen toteutus
- Innovatiivisuus
- Ergonomisuus
- Taloudellisuus

Arvioinnin kriteerit:

Arvosanan erinomainen (5) kriteerit

- Tuote tai teos osoittaa opiskelijan erinomaista käsityötaitoa.
- Tuote tai teos on opiskelijan perustellun suunnitelman mukainen.
- Tuote tai teos ja portfolio tukevat ja vastaavat toisiaan hyvin.
- Tuotteen tai teoksen esteettisyys, eettisyys ja omaperäisyys on punnittua ja siinä on huomioitu ekologisuuden vaatimukset.
- Tuote tai teos on käyttöympäristössään toimiva, innovatiivinen, taloudellinen, ergonominen ja tekniseltä toteutustavaltaan hyvin perusteltu.

Arvosanan hyvä (3) kriteerit

- Tuote tai teos osoittaa opiskelijan käsityötaitoa, mutta suorituksessa on pieniä puutteita.
- Tuote tai teos on pääsääntöisesti opiskelijan suunnitelman ja portfolioissa esitetyn mukainen.
- Tuotteen tai teoksen esteettisyyttä, eettisyyttä, omaperäisyyttä ja ekologisuutta on pohdittu jonkin verran.
- Tuotteen tai teoksen toimivuudessa, taloudellisuudessa, ergonomisuudessa ja teknisessä toteutustavassa on joitakin puutteita.

Arvosanan hyväksytty (1) kriteerit

- Tuote tai teos osoittaa opiskelijan käsityötaitoa niukasti
- Tuote tai teos ei ole opiskelijan suunnitelman ja portfolioissa esitetyn mukainen.
- Tuotteen tai teoksen toteutus edellyttää vielä työstämistä.

4.2 Lukiodiplomitodistus

Käsityön lukiodiplomin suorittanut opiskelija saa erillisen lukiodiplomitodistuksen lukion päättötodistuksen liitteenä. Suoritettu lukiodiplomi merkitään lukion päättötodistuksen kohtaan ”lisätiedot”. Lukion soveltavana kurssina suoritettava lukiodiplomikurssi merkitään lukion päättötodistukseen koulun opetussuunnitelman määrittelemällä tavalla.

Lukiodiplomitodistus sisältää seuraavat tiedot suoritetusta lukiodiplomista:

Lukiodiplomitodistuksen etusivu:

- Käsityön lukiodiplomin arvosana

Lukiodiplomitodistuksen kääntöpuoli:

- Erilliset arvosanat suunnitteluprosessista, valmistusprosessista ja käsityötuotteesta tai -teoksesta
- Lyhyt kuvaus opiskelijan toteuttamasta lukiodiplomista
- Opiskelijan erityisvahvuudet käsityössä
- Otsikon ”Annetun kokonaisarvosanan kriteerit” alle: käsityötuotteen tai -teoksen arvosanan kriteerit arvosanoille 5 (erinomainen), 3 (hyvä) ja 1 (hyväksytty). (Ks. luku 4.1.3 Käsityötuote tai -teos)

5 Liitteet

Liite 1

Ohjeita opiskelijoille 2011–2012

Käsityön lukiodiplomi muodostuu käsityötuotteesta tai -teoksesta ja sen syntyä esittävästä portfolioista. Lukiodiplomi on 38 tunnin laajuinen kokonaisuus ja se toteutetaan kunkin lukion valitsemana ajankohtana. Ennen lukiodiplomin suorittamista opiskelijalla täytyy olla suoritettuna vähintään kaksi (2) lukion hyväksymää käsityön kurssia. Lukiodiplomi suoritetaan itsenäisesti ja valvotusti. Opiskelija ei saa työskentelyn aikana opettajan ohjausta.

Opiskelija valitsee vuosittain vaihtuvista valtakunnallisista aiheista yhden. Lukiodiplomin ideoinnin, suunnittelun ja valmistuksen tulee olla kokonaisuudessaan opiskelijan itsensä tekemä. Tuotteen valmistamisessa käytettävät tekniikat ja materiaalit ovat opiskelijan vapaasti valittavissa. Käsityön lukiodiplomi muodostaa kokonaisuuden, jossa teos/tuote ja portfolio tukevat toisiaan. Portfolio sisältää kuvauksen ja itsearviointia tuotteesta ja sen suunnittelu- ja valmistusprosessista. Opiskelija toteuttaa portfolion kurssin aikana ja sen esitysmuoto on vapaa. Opiskelija hankkii pääsääntöisesti itse kaikki lukiodiplomisuorituksessa tarvitsemansa materiaalit.

Ennen lukiodiplomikurssia

- Tutustu tehtäviin hyvissä ajoin.
- Kerää valitsemaasi aihetta varten taustatietoa, ideoita ja materiaalia.

Lukiodiplomikurssin alussa

- Kurssin alussa valvova opettaja tiedottaa käsityön lukiodiplomin suorittamisesta ja käy yhteisesti läpi ohjeet ja aiheet. Voit saada tässä vaiheessa ohjausta ja tukea valvovalta opettajalta.
- Laadi lukiodiplomikurssin alussa toimintasuunnitelma, jonka esittelet ennen työskentelyn aloittamista valvovalle opettajalle.
- Toimintasuunnitelma koostuu käsityön lukiodiplomin aiheen, lähtökohtien, tavoitteiden ja ajankäytön kuvauksesta.
- Toimintasuunnitelma liitetään portfolioon, mutta sitä ei arvioida.
- Voit halutessasi käyttää toimintasuunnitelman runkona liitteenä olevaa jäsenystä (liite 2).

Lukiodiplomikurssin kuluessa

- Suunnittelu- ja valmistusprosessin eri työvaiheiden dokumentointi tukee portfolion kokoamista.
- Seuraa aktiivisesti toimintasuunnitelmaasi ja ajankäyttöäsi.

Lukiopidiplomikurssin lopussa

- Kokoa kurssin päätteeksi portfolio.
- Portfolio tekee näkyväksi suunnittelu- ja valmistusprosessin; ideoinnin, kokeilut, ongelmat, uudelleen arvioinnit ja erilaisen tiedon soveltamisen.
- Liitä portfolioon idealuonnoksia, tekniikkakokeiluja ja materiaalinäytteitä.
- Liitä portfolioon myös lukiopidiplomin itsearviointi - arvioi kriittisesti suunnittelua, valmistusta ja valmista tuotetta.

Liite 2

Toimintasuunnitelma 2011–2012

Toimintasuunnitelman laatiminen tukee käsityön lukiodiplomisi suorittamista. Toimintasuunnitelma on lukiodiplomisi lähtökohta. Sen avulla täsmennät, jäsennät ja seuraat tavoitteidesi toteutumista, omaa työskentelyäsi ja ajankäyttöäsi lukiodiplomikurssilla.

Toimintasuunnitelma tukee myös valvovan ja arvioivan opettajan/asiantuntijan työtä.

Toimintasuunnitelma koostuu lukiodiplomisi aiheen, lähtökohtien, tavoitteiden kuvauksesta ja ajankäytön suunnittelusta. Vastaa toimintasuunnitelman kysymyksiin mahdollisimman perusteellisesti. Esittele ja anna toimintasuunnitelmasta kopio valvovalle opettajallesi ennen työsi aloittamista. Liitä toimintasuunnitelma lukiodiplomisi portfolioon.

Toimintasuunnitelmassasi tulee lisäksi olla seuraavat tiedot:

opiskelijan nimi, sähköpostiosoite, lukion nimi, päiväys ja opiskelijan allekirjoitus

Käsityön lukiodiplomin toimintasuunnitelman malli

- 1) Mistä aiheesta teet käsityön lukiodiplomin?
Otsikoi ja kuvaile aihetta ja sen merkitystä sinulle.
- 2) Miksi valitsit tämän lukiodiplomiaiheeseen? Mikä siinä kiinnosti?
- 3) Mitä tavoitteita olet asettanut tulevalle työllesi?
- 4) Millä käsityötekniikoilla ja materiaaleilla aiot toteuttaa työsi?
- 5) Miksi valitsit juuri nämä tekniikat ja materiaalit?
- 6) Millaisia tiloja ja työvälineitä tarvitset?
- 7) Miten aikataulutat työsi?
Tee ajankäyttösuunnitelma, jossa jaat käytössäsi olevan tuntimäärän eri työvaiheille.
- 8) Mitä muita seikkoja haluat tuoda esille?

Käsityön lukiodiplomin ajankäyttösuunnitelma

Suunnittelu prosessi	kuukausi	viikko
Ideointi		
1) Alkuideoiden kehittäminen	_____	_____
2) Teeman valinta	_____	_____
3) Teeman tutkiminen ja tiedon hankinta	_____	_____
4) Tuotteen valinta	_____	_____
Suunnittelu		
5) Idean visualisointi	_____	_____
6) Valmistustekniikan valinta	_____	_____
7) Rakenteellinen suunnittelu	_____	_____
8) Kokeilujen teko	_____	_____
9) Materiaalien suunnittelu/valinta	_____	_____
10) Työvälineiden valinta	_____	_____
Valmistusprosessi		
11) Valmistuksen aloittaminen	_____	_____
12) Prosessin itsearviointi	_____	_____
13) Valmistuksen lopetus	_____	_____
14) Tuotteen itsearviointi	_____	_____
15) Portfolion viimeistely	_____	_____

Voit tehdä ajankäyttösuunnitelmasi kuukausi- tai viikkotasolla.

Liite 3

Käsityön lukiodiplomin arviointilomake

PORTFOLIO			
Suunnitteluprosessi		Opettaja	Arvioitsija
Ideointi	alkuideoiden kehittäminen ja teeman valinta		
	tuotteen tai teoksen tarkoituksen ja käytön määrittely		
	teeman tutkiminen ja taustatiedon hankinta		
Suunnittelu	ajankäytön suunnittelu		
	visuaalinen suunnittelu		
	tekninen suunnittelu		
	tuotteen tai teoksen esteettisyys ja toimivuus		
	tuoteturvallisuus		
Suunnitteluprosessin arvosana			
Valmistusprosessi			
Resurssienhallinta	omat rajat / resurssit		
	taloudellisuus		
	aikataulut		
Prosessin hallinta	työvälineiden ja materiaalin käyttö		
	työskentelyn jatkuva seuranta ja arviointi		
	työ- ja ympäristöturvallisuus		
Itsearviointi	prosessin itsearviointi		
	valmistuksessa olevan tuotteen tai teoksen jatkuva arviointi		
	kriittisyys		
Valmistusprosessin arvosana			

TUOTE tai TEOS			
Tuote tai teos		Opettaja	Arvioitsija
Kulttuurinen ulottuvuus	esteettisyys		
	eettisyys		
	omaperäisyys		
	ekologisuus		
	ajankohtaisuus		
Teknolginen ulottuvuus	toimivuus		
	tekninen toteutus		
	innovatiivisuus		
	ergonomisuus		
	taloudellisuus		
Tuotteen tai teoksen arvosana			
KÄSITYÖN LUKIODIPLOMIN YLEISARVOSANA			

Paikka ja aika _____ . ____ . _____

_____
Opettajan allekirjoitus

_____
Toisen arvioitsijan allekirjoitus

Verkojulkaisu
ISBN 978-952-13-4753-5
ISSN 1798-8888